

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologische inventarisatie WTC/Cambuur-terrein

projectnummer: 129.70.50.00.00.05

Onderwerp: Ecologische inventarisatie bestemmingsplangebied Gebiedsontwikkeling WTC/Cambuur in Leeuwarden

Datum: 04-02-2019

Inleiding

In het kader van de bestemmingsplanprocedure voor de Gebiedsontwikkeling WTC/Cambuur is inzicht gewenst in de effecten van de herinrichting het plangebied op de natuurwaarden (soortenbescherming en gebiedsbescherming). Hiertoe is een ecologische inventarisatie uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de inventarisatie op 7 december 2017 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, droog, circa 5 °C en een harde wind.

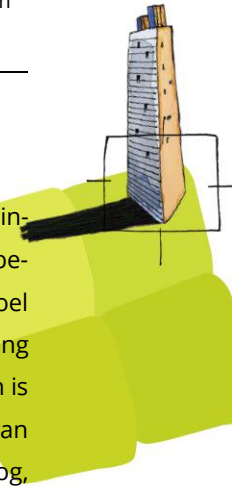
Plangebied

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Leeuwarden tussen de Slauerhoffweg in het westen, de Harlingervaart in het zuiden, de Heliconweg in het oosten en de Heliconweg en Elfstedenhal in het noorden.

De oostelijke helft van het plangebied is vrijwel volledig verhard en omvat het grote WTC-gebouw met de omringende parkeerplaatsen en enkele kleinere kantoorpanden. Plaatselijk zijn grasbermen, gazons, groenstroken en (veelal jonge) bomen en struiken aanwezig tussen de verharding. De westelijke helft van het plangebied bestaat uit een parkeerterrein aan de noordwestzijde en een terrein met bebouwing, verharding en veel opgaande beplanting aan de zuidwestzijde. Op het terrein van de voormalige vuurwerkfabriek aan de zuidwestzijde zijn opslagloodsen en bunkers aanwezig. Het terrein wordt omgeven door een hek. Aan de uiterste zuidwestrand van het plangebied is een woning met loods aanwezig. Aan de zuidwestzijde van het plangebied zijn enkele deels verlande sloten en greppels aanwezig.

De westzijde van het plangebied wijzigt grotendeels bij uitvoering van het plan. De hier aanwezige bebouwing wordt gesloopt, de watergangen gedempt en een groot deel van de opgaande beplanting en verharding wordt verwijderd ten behoeve van de bouw van het Cambuurstadion met de omrin-

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

gende parkeerplaatsen. Aan de oostzijde van het plangebied vinden kleinere ontwikkelingen plaats. Het gaat om een uitbreiding van het WTC-gebouw en de bouw van enkele kantoorgebouwen. Hierbij worden verharding en wat groenstroken verwijderd en worden delen van het WTC-gebouw uitgebouwd.

IMPRESSIE VAN HET PLANGEBIED (7 DECEMBER 2017)

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreft:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatstgenoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op die lijst geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Ten aanzien van de aanwezigheid van beschermde soorten is, naast het afgelegde veldbezoek, via Quickscanhulp.nl² (© NDFP - quickscanhulp.nl 16-01-2018 12:59:34) soortinformatie uit de Nationale

² Quickscanhulp.nl is een online applicatie waarmee een afgeleide van data uit de NDFP wordt weergegeven. Het is daarmee een hulpmiddel voor ervaren ecologen om te bepalen of een beschermde soort wel of niet in het plangebied

Database Flora en Fauna³ opgevraagd. Uit de omgeving van het plangebied is het voorkomen bekend van diverse beschermde dier- en plantensoorten. Het gaat daarbij met name om amfibieën, grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en diverse broedvogels met jaarrond beschermde nesten. Onderstaand wordt (indien van toepassing) nader ingegaan op deze en andere soort(groep)en.

De vegetatie in het plangebied bestaat voornamelijk uit groenstroken met loofbomen en struiken, grasbermen en braakliggende terreinen met grassen en kruiden. Hier zijn onder meer es, iep, grauwe abeel, (knot)wilgen, zwarte els, braam, teunisbloem, reuzenberenklauw, smalle weegbree, paardenbloem, raapzaad, scherpe boterbloem en ridderzuring aangetroffen tijdens het veldbezoek. In en langs de watergangen groeit onder meer riet en liesgras. De aangetroffen soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. De uit de omgeving bekende naaldenkervel (Quickscanhulp.nl) is aangewezen op matig voedselrijke en kalkrijke, omgewerkte grond. Deze en andere beschermde plantensoorten zijn gezien de voedselrijkdom en de aangetroffen vegetatie niet in het plangebied te verwachten.

In de te slopen en de te verbouwen gebouwen binnen het plangebied zijn potentiële invliegopeningen voor vleermuizen aanwezig, zoals spleten tussen de muren en dakrand, overhangende gevelpannen (bij de woning aan de zuidwestrand van het plangebied) en open stootvoegen. Van de bunkers op het terrein van de voormalige vuurwerfabriek is nog onduidelijk of deze geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Een inspectie van de binnenzijde van dit gebouw kan hierover duidelijkheid verschaffen.

In de bomen op en om het terrein van de voormalige vuurwerfabriek aan de zuidwestzijde van het plangebied zijn op enkele plaatsen holtes en loszittende schors aangetroffen. Het is niet uitgesloten dat hier verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten aanwezig zijn. Grote delen van het plangebied bieden vleermuizen hooguit marginaal foerageergebied door het grotendeels ontbreken van begroeiing. Dit geldt echter niet voor de zuidwestzijde van het plangebied. Hier is geschikt foerageergebied voor vleermuizen aanwezig, zoals voor de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger die ook uit de omgeving bekend zijn (Quickscanhulp.nl). De bomen aan de zuidwestzijde van het plangebied zijn mogelijk onderdeel van een vliegroute van vleermuizen.

Met name de zuidwestzijde van het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals huisspitsmuis, bosmuis, veldmuis, woelrat en egel. Voor deze

kan voorkomen. Quickscanhulp.nl geeft aan op welke afstand waarnemingen van beschermde soorten in relatie tot het plangebied zijn aangetroffen. Voor Quickscanhulp.nl worden alleen gevalideerde waarnemingen gebruikt.

³ Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). De NDFD is de meeste complete natuurdatabank van Nederland. De NDFD geeft informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren en bevat uitsluitend gevalideerde gegevens. Informatie is te vinden op www.natuurloket.nl.

algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren zijn niet bekend uit de directe omgeving van het plangebied (Quickscanhulp.nl) en bovendien ontbreekt geschikt leefgebied voor niet-vrijgestelde soorten in het plangebied.

Nestplaatsen van huismus en gierzwaluw kunnen niet worden uitgesloten in de woning aan de zuidwestrand van het plangebied. De nesten van deze soorten zijn jaarrond beschermd, ook als ze niet in gebruik zijn. In de overige bebouwing zijn geen potentiële nestplaatsen van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen aangetroffen. Ook in de bomen zijn geen nesten van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats aangetroffen. In bomen en struiken in en rond het plangebied kunnen wel algemeen voorkomende soorten als merel, vink, tjiftjaf, winterkoning, zwartkop en houtduif tot broeden komen. De nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd. Grote delen van het plangebied vormen hooguit marginaal geschikt foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten. De groenstroken aan de zuidwestzijde van het plangebied vormen wel geschikt foerageergebied voor soorten als huismus, sperwer en ransuil.

Verder zijn enkele algemene amfibieënsoorten zoals gewone pad en bruine kikker te verwachten in het plangebied. Voor deze soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Geschikt voortplantingsbiotoop en landbiotoop voor niet-vrijgestelde amfibieën ontbreekt in het plangebied.

Geschikt leefgebied voor beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden is niet aanwezig in het plangebied.

TOETSING

Met de sloop en verbouwing van de gebouwen en de kap van bomen gaan mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen of jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus en gierzwaluw verloren. Daarom is nader onderzoek nodig om te bepalen of nest- en verblijfplaatsen aanwezig zijn. Aan de hand van het nader onderzoek kan vervolgens worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Grote delen van het plangebied zijn in de huidige situatie hooguit marginaal geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten. De zuidwestzijde wordt echter duidelijk minder geschikt als foerageergebied bij uitvoering van het plan. In de directe omgeving van het plangebied, en dan met name ten westen en noorden van het plangebied, is in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van bosschages, groene tuinen en brede watergangen met bomenrijen en rietkragen. Negatieve effecten op vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied worden niet verwacht.

Het is niet uitgesloten dat door de kap van bomenrijen aan de zuidwestzijde van het plangebied belangrijke vliegroutes van vleermuizen worden onderbroken. Daarom is het bij het vleermuisonderzoek ook nodig om te bepalen of daadwerkelijk belangrijke vliegroutes voor vleermuizen aanwezig zijn. Aan de hand van het onderzoek kan worden bepaald of een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, kunnen nesten van overige broedvogels worden verstoord. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te vernietigen of te verstoren. Om een verbodsovertreding te voorkomen dient bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van broedvogels. De Wnb kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt evenwel dat het broedseizoen van ongeveer 15 maart tot 15 juli loopt.

Bij uitvoering van het plan gaan tot slot mogelijk verblijfplaatsen van enkele algemene amfibieën en grondgebonden zoogdieren verloren. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voormalig Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Drenthe uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied, zoals weidevogelkansgebieden.

INVENTARISATIE

In het kader van de Wnb beschermde gebieden liggen op geruime afstand van het plangebied. De meest nabijgelegen gebieden betreffen de Natura 2000-gebieden Groote Wielen en Alde Feanen, gelegen op een afstand van respectievelijk circa 6 kilometer ten noordoosten en 10 kilometer ten zuidoosten van het plangebied. De dichtstbijzijnde NNN-gebieden liggen op bijna 6 kilometer van het plangebied. Natuur buiten het NNN ligt om ruim 1,5 km ten noorden van het plangebied. Weidevogelgebieden liggen op een afstand van circa 2 kilometer ten zuidwesten van het plangebied.

Gezien de terreinomstandigheden en de ligging op grote afstand van de gebieden, heeft het plangebied geen belangrijke ecologische relaties met beschermde natuurgebieden.

TOETSING

Gezien de terreinomstandigheden, de grote afstand tot beschermde gebieden, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van de ontwikkeling, zijn met betrekking tot het voorgenomen plan geen negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, het NNN, 'Natuur buiten het NNN' en weidevogelkansgebieden te verwachten.

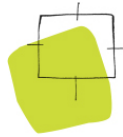
Conclusie

Op basis van de uitgevoerde ecologische inventarisatie is gezien de aangetroffen terreinomstandigheden en de aard van het plan een nog onvoldoende beeld van de natuurwaarden ontstaan. Uit de ecologische inventarisatie is naar voren gekomen dat een aanvullend onderzoek nodig is naar:

- huismus;
- gierzwaluw;
- vleermuizen.

Op basis van het nader onderzoek kan worden bepaald of voor deze soorten een ontheffing van de Wnb moet worden aangevraagd.

Daarnaast komt uit het onderzoek naar voren dat bij uitvoering van de werkzaamheden rekening moet worden gehouden met het broedseizoen van vogels.

Een vergunning op grond van de Wnb voor gebieden is op voorhand niet nodig voor de beoogde activiteiten. Het plan is daarnaast op het punt van provinciaal ruimtelijk natuurbeleid niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.

Het hiervoor genoemde onderzoek zal worden uitgevoerd in de voorjaar- en zomerperiode van 2019. De resultaten zijn bij voorkeur beschikbaar voor de vaststelling van het bestemmingsplan.